

Adroddiad i: Y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau

Dyddiad y Cyfarfod: 27 Medi 2012

Aelod Arweiniol / Swyddog: Aelod Arweiniol dros Fannau Cyhoeddus
/
Pennaeth Amgylchedd

Awdur yr Adroddiad: Rheolwr Gwastraff ac Ailgylchu

Teitl: Prosiect Gwastraff Bwyd Both y Gogledd-ddwyrain

1. Ynghylch beth mae'r adroddiad?

Mae prosiect Gwastraff Bwyd Both y Gogledd-ddwyrain yn bartneriaeth rhwng tri awdurdod Conwy, Sir Ddinbych a Sir y Fflint i gaffael adnodd trin gwastraff bwyd.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

Cyflwyno gwybodaeth ynghylch cynnydd prosiect Gwastraff Bwyd Both y Gogledd-ddwyrain.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Fod yr Aelodau'n ystyried ac yn cyflwyno sylwadau ar y cynnydd hyd yn hyn wrth gyflawni'r prosiect hwn, sy'n gofyn am lawer iawn o gydweithredu, gan gynnwys newid y bidiwr dewisol a goblygiadau ac effeithiau posibl y newid yma ar ddarparu'r Prosiect.

4. Manylion yr adroddiad

Ym mis Awst 2011 cyhoeddodd y Both mai NEAT Biogas Limited ("NEAT"), cyd fenter rhwng TEG Environmental Limited ac Alkane Energy Plc, oedd y bidiwr dewisol ar gyfer y prosiect. Roedd cael statws y Bidiwr Dewisol yn amodol ar fod NEAT yn gallu codi digon o arian. Er bod bancwyr NEAT wedi cynnig arian ar gyfer y prosiect, nid oedd yn bosibl cytuno ar delerau cytundebol boddhaol rhwng yr ariannwyr, partneriaid y cyd fenter ac i'r Both. O ganlyniad, doedd NEAT ddim yn gallu parhau fel y Bidiwr Dewisol a thynnodd yn ôl o'r prosiect fis Ebrill 2012.

Pan benodwyd y Bidiwr Dewisol ym mis Awst 2011, penderfynwyd cadw BiogenGreenfinch fel 'Bidiwr Wrth Gefn' y prosiect a, phetai'r angen yn codi, gellid galw arno.

Pan na ellid symud ymlaen â bid TEG, gofynnwyd am ganiatad Cabinet / Tîm Gweithredu pob Awdurdod â rhan yn y prosiect i fynd at y bidiwr wrth gefn a chafwyd hynny yn ystod misoedd Mawrth ac Ebrill 2012.

Mae BiogenGreenfinch wedi cadw ei ymrwymiad i'r prosiect ac mae'r cyllid ar gael ganddo i symud ymlaen yn gyflym. Mae BiogenGreenfinch yn arbenigwr anerobig dreuliad (AD) annibynnol gyda phrofiad ac arbenigedd ym mheirianneg prosesau dylunio ac adeiladu gwaith AD. Mae'r cwmni wedi adeiladu 16 o weithfeydd ledled y DU ac wedi ennill 2 gontract arall yng Nghymru o dan Raglen Gwastraff Bwyd Llywodraeth Cymru.

Mae gan BiogenGreenfinch chwe blynedd o brofiad o adeiladu a gweithredu gweithfeydd anerobig dreuliad gwastraff bwyd. Ar hyn o bryd mae'r cwmni'n gweithredu tri gwaith o'r fath sy'n cyfrif am tua 10% o gyfanswm gallu prosesu AD gwastraff bwyd presennol y DU ac yn darparu gwasanaethau trin gwastraff bwyd i lawer o awdurdodau lleol ledled Cymru a Lloegr.

Mae Biogen wedi cyflwyno cais cynllunio i adeiladu gwaith AD yn y cyn ladd-dy ar Ffordd Treffynnon, y Waen.

Dros yr haf, bu'r Both a Biogen yn gweithio'n galed i gael holl ddogfennau cytundebol ("Cytundeb Prosiect") yn barod. Disgwylir y bydd y paratodau ariannol wedi'u gorffen ar 15 / 16 Hydref 2012.

Ar ôl hynny, daw Biogen yn gyfrifol ar unwaith am drin gwastraff y tair sir (y cyfnod gwasanaethau interim). Bydd hefyd yn dechrau symud ymlaen gyda'r caniatâd cynllunio, adeiladu'r adnodd, comisiynu a darparu gwasanaeth llawn. Ar ddiwedd y contract bydd perchnogaeth yr adnodd yn dychwelyd i'r Both.

Bydd tua 30 o weithwyr ar y safle yn ystod y cyfnod adeiladu a defnyddir contractwyr lleol ble bynnag bo hynny'n bosibl.

5. Sut y bydd y penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Asesiad o Effeithiau ar Flaenoriaethau Corfforaethol

Effeithir ar bob adran o'r cyngor gan gostau cynyddol trin gwastraff.

Asesiad o effaith ar y Weledigaeth, Strategaeth Gymunedol, Cydraddoldebau a Chynaliadwyedd

Mae'r argymhelliad yn gyson â'r weledigaeth ar gyfer Sir Ddinbych 2025. Yn benodol 'bydd Sir Ddinbych yn lle delfrydol i fyw oherwydd'.

- "byddwn yn ailgylchu'r rhan fwyaf o'n gwastraff ac yn cynilo ynni".

- "byddwn yn parchu ac yn cynnal ein hamgylchedd naturiol".

Asesiad o Effeithiau ar Newid Hinsawdd - Lliniaru ac Addasu:

Bydd y prosiect gwastraff bwyd yn dargyfeirio gwastraff dinesig o dir lenwi.

Canlyniad hynny fydd lleihau gollyngiadau methan tirlenwi (nwy tŷ gwydr). Yn

ogystal, bydd y bio-nwy a gesglir trwy'r broses anerobig dreuliad yn cael ei droi'n ynni (gan ddenu taliad trwy'r 'Tariffau Cyflenwi Trydan' a fydd, yn ei dro, yn sybsideiddio ffi'r giât).

6. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Bydd cost y ddarpariaeth yn llai na'r 'Amlen Fforddiadwy' a gytunwyd gan y Cabinet yn 2009.

Mae'n bwysig nodi y cadwyd llygad barcud ar y prosiect drwy ddilyn methodoleg rheoli Prosiect PRINCE2.

Mae dau fwrdd ar ei gyfer, y 'Bwrdd Prosiect' sy'n cynnwys cynrychiolwyr o uwch swyddogion y tri chyngor, a'r 'Bwrdd Rheoli' sy'n cynnwys 2 aelod etholedig o bob cyngor. Swyddogaeth y Byrddau yw cymryd penderfyniadau allweddol ar faterion megis fforddiadwyedd, cymeradwyo cyfeiriad y prosiect ayb.

7. Pa ymgynghori a wnaed?

Cyflwynwyd drafft o'r Strategaeth Rheoli Gwastraff bwrdeistrefol i'r Cabinet ar 26 Hydref 2004. Daeth y cyfnod ymgynghori cyhoeddus i ben ar 30 Ebrill 2005 a chafodd y Strategaeth ei mabwysiadu'n ffurfiol ar 30 Mai 2005, trwy benderfyniad dirprwyedig y Cabinet.

Ym mis Mawrth 2008 cymeradwyodd y cabinet brynu safle hen ladd-dy yn Rhualt fel lleoliad arfaethedig ar gyfer adnodd AD (gan ddefnyddio cyllid grant Llywodraeth Cymru). Ymgynghorwyd â Chynghorau Tref a Chymuned Lleol ynghylch defnyddio'r safle ar gyfer trin gwastraff bwyd. Cyfeirir at y safle fel y 'Safle Gyfeiriol' a bydd cynllun y Bidiwr Wrth Gefn yn cael ei ddatblygu ar y safle yma.

8. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Partneriaeth Cyhoeddus Preifat yw'r prosiect ar gyfer ffurfio contract Dylunio, Adeiladu, Cyllido a Gweithredu. Bydd y partner sector preifat yn darparu'r buddsoddiad cyfalaf angenrheidiol er mwyn trin y gwastraff bwyd a gasglir gan yr awdurdodau sy'n rhan o'r Both.

Mae'r Achos Busnes yn dangos mai dyma'r ateb mwyaf cost effeithiol ac mae hynny'n cefnogi bid ar y cyd y 3 awdurdod am gyllid gan y Cynulliad.

Byddai peidio â gweithredu'r prosiect hwn yn golygu y gallai'r Cyngor fod yn wynebu cynnydd mawr mewn costau a allai fod yn anfforddiadwy yn fuan iawn.

9. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y risgiau'n gysylltiedig â pheidio â chytuno â'r argymhelliad yw:

- ❖ Y byddai unrhyw ateb arall, amgen, tymor byr yn aneconomaidd (ni fyddai'n cael cefnogaeth referniw Llywodraeth Cymru, ni fyddai sicrwydd tymor hir ynghylch costau trin a byddai hynny'n golygu ansicrwydd ariannol i'r Awdurdod)
- ❖ Ni fyddai'r ddau gyngor arall yn barod i ddisgwyl nes y byddai Sir Ddinbych wedi newid ei feddwl ac felly byddai Sir Ddinbych yn wynebu costau ychwanegu o ddatblygu'i ddarpariaeth ei hunan.
- ❖ Ni fyddai Llywodraeth Cymru'n edrych yn ffafriol ar unrhyw gyngor sy'n gwrthod ymuno â'r model 'atebion rhanbarthol'.

Oherwydd dirwyon llym Llywodraeth Cynulliad Cymru am beidio â chydymffurfio; nid yw'r 'dewis gwneud dim' yn ddewis mewn gwirionedd.

10. Yr Hawl i Benderfynu

O dan Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000 h.y. hyrwyddo neu wella lles amgylcheddol ei ardal.

Erthygl 6.1 o Gyfansoddiad y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Gwastraff ac Ailgylchu

Ffôn: 01824 712107